

ROCKIA IKÄ KAIKKI (KL, MieliPide, 6.2.2008)

Suomen väestö ikääntyy. Asia on yleisesti tiedossa. Viime aikoina tässä maassa ei liene julkistettu yhtään talouspoliittista puheenvuoroa, jossa vanhenevan työvoiman ongelmaan ei olisi kiinnitetty huomiota. Ihmisten toivotaan pysyvän entistä pitempään työelämässä, mutta taloudellisten kannustimien lisäksi esitetään harvoin keinoja, joilla työn houkuttelevuutta voisi lisätä. Taloudellisten kannustimien toimivuutta ei ole syytä epäillä, mutta niihin liittyy aina yksi peruspulma. Rahan kerääminen tuottaa Roope Anikalle sellaisenaan mielihyvää, mutta useimmat halunnevat enemmän tai myöhemmin myös nauttia siitä – ja vapaa-ajasta. Ellei työnteolle ole muitakin motiiveja.

Facebook, tuo verkossa leviävä sosiaalinen hyötyohjelma, joka lupaa yhdistää käyttäjänsä ihmisiin hänen ympärillään (ja vähän kauempanakin), tarjoaa runsaasti joutavanpäiväistä ajankulua, eräänlaista virtuaalista small talkia. Mutta siitä ja sen liepeiltä voi löytää monenlaista tietoa, josta osa saattaa olla jopa hyödyllistä.

Facebookiin on mahdollista liittää sovellus, joka seuraa käyttäjän listaamien suosikkiartistien tekemisiä. Sovelluksesta selviää muun muassa, kuka suosikeista on tien päällä ja missä. Sen perusteella tiedän, että tällä hetkellä ovat kiertueella muun muassa seuraavat artistit (suluissa artistin ikä): blueskitaristi B.B. King (82), jazzpianisti Ahmad Jamal (77), countrylaulaja Willie Nelson (74) ja bluesmuusikko John Mayall (74) sekä kitaristi Robin Trower (62), kitaristi Eric Clapton (62) ja laulaja-kitaristi Neil Young (62). The Who ei ole juuri nyt kiertueella, mutta YouTubeista löytyy helposti video, jossa Roger Daltrey (63) ja Pete Townshend (62) esittävät varsin energisen version 32 vuoden takaisesta hitistään *My Generation*.

Nuorimmatkin edellä mainituista artisteista voisivat Suomessa olla jo eläkkeellä, osa olisi voinut olla jo pitkäänkin. Voi tietenkin olla, että he ovat tien päällä, koska eläkemaksut ovat jääneet maksamatta ja vapaaehtoinen eläkevakuutus ottamatta. Kukaan heistä tuskin on kuitenkaan ihan pikkurahan puutteessa. He ovat suosittuja kautta maailman, ja useimmille on vuosien mittaan karttunut niin laaja sävellys- ja levykatalogi, että pelkästään royaltyt ja teostomaksut tuottanevat varsin tukevan tulovirran.

Jokainen heistä täyttää edelleen helposti areenan, tai ainakin kohtuullisen kokoisen konserttisalin. Kun kaikki ovat kirjoilla maissa, joissa on suhteellisen alhainen tuloveroaste (he ovat joko amerikkalaisia tai brittejä; Neil Young on tosin alun perin kanadalainen, mutta asuu Yhdysvalloissa), konserttituloistakin jää käteen selvästi enemmän kuin verottaja vie. Kiertäminen kannattaa siis taloudellisesti, mutta merkitystä on varmasti myös sillä, mitä Willie Nelson sanoo tunnetussa laulussaan *On the road again*: ”The life I love is makin' music with my friends and I can't wait to get on the road again”.

Tästä pääsemmekin takaisin alkuun. Kun Suomessa mietitään, miten ikääntyvät saataisiin tekemään pitempään töitä, pitää taloudellisten kannusteiden ohella ottaa huomioon myös työn sisältö. Jos ihmisille maksetaan siitä, mitä he muutenkin tekevät mielellään, he todennäköisesti viihtyvät työssä pitempään, sekä työvuosina että päivittäisenä työaikana mitattuna. Varmasti myös työn tuottavuus kohentuu, jos kuhunkin tehtävään löydetään oikea ihminen, tai jokaiselle ihmiselle oikea työ. Tietoyhteiskunnassa se on kaiken kaikkiaan tärkeämpää kuin koskaan. Parhaat innovaatiot eivät synny pakon edessä.

Timo Nikinmaa